

Orøposten

Efterårsnummer

2024-10-09

En våd sommer

Leder

Forfatter: Kåre Hendriksen

Det har været en ualmindelig våd sommer med meget østenvind. Ifølge DMI har det indtil udgangen af september regnet lige så meget, som det gør på et 'normalt år'. Den meget regn med kraftige skybrud giver udfordringer. Lavtliggende haver har periodisk ligget under vand, fordi vandet ikke kunne nå at løbe væk eller sive ned i den i forvejen vandmættede jord, og der er opstået søer på mange marker. Noget vi har oplevet før – men sjældent i et sådant omfang.

Forskere og meteorologer forudser, at vi også fremover skal forvente et vådere klima med flere storme kombineret med perioder med tørke. På Orø kan vi i kan prise os lykkelige over ikke at have fået de samme regnmængder, som området mellem Esbjerg og Vejle fik sidst weekend i september.

Måske er det på tide, at vi på Orø begynder at drøfte, hvordan vi skal forholde os til, at der muligvis kommer mere nedbør og flere skybrud.

Trods den meget regn bød sommeren også på flere gode dage, og vi var velsignet med nogle gode uger i forsommeren og ikke mindst nogle meget smukke og varme dage sidst i august og september. Og hen over sommeren havde vi flere arrangementer som koncerter, grillaftner, Orødagen, Bådelaugets kapsejls Orø rundt, „Gamle Dage“ og „Høstfest“ på Hestebedgaard, MC Island Træf og meget mere.

I dette nummer af Orøposten fortæller vi igen om nogle aktiviteter på Orø samt bringer en historisk artikel med tråde til Orø lige efter Anden verdenskrig. Hvis du har lyst til at skrive om en begivenhed, noget historisk eller

andet, er du meget velkommen. Hvis du har kendskab til en begivenhed, men ikke selv vil skrive, er du også meget velkommen til at sende en mail. Så prøver vi at finde en til at skrive om det.

Det er fortsat muligt at bestille et trykt eksemplar af Orøposten i Brugsen for 20 kr.

Der er deadline på næste nummer fredag den 15. november. Artikler og anden kontakt til redaktionen sendes til kaarehendriksen@gmail.com

God læselyst

Flere almennyttige boliger på Orø

Forfatter: Pia Harden

Orø har haft en positiv befolkningstilvækst i de senere år, og ifølge Holbæk Kommunes fremskrivninger forventes tilvæksten at stige yderligere de kommende år.

Vi ser at skolen og Børnehuset er under ombygning, så kapaciteten tilpasses det øgede børnetal, som tilflytningen har medført. Men hvad med boligmassen? Er der boliger nok til endnu flere tilflyttere, og er boligudbuddet bredt nok til at dække befolkningens behov i forskellige aldre og livssituationer?

En mulighed for at få et bredere udvalg af boliger, er at skabe mere rotation i boligmassen ved at bygge flere almennyttige boliger. Det har gennem flere år været et ønske fra lokalt hold at få bygget flere almennyttige boliger. Allerede for 10 år siden blev der rettet henvendelse til VAB (Vestsjælland Almene Boligselskab) med dette ønske. I 2017 blev et område til flere almennyttige boliger på 2,4 hektar sydvest for Brugsen udpeget i lokalplanen, men VAB har ikke været interesseret i at bygge.

I dag består VAB's Orø-afdeling på Elnebjergvej af 7 toværelses lejligheder og 9 treværelses lejligheder, i alt 16 boliger, og ventetiden for en bolig er for tiden 6-8 år!

Mange ældre har et ønske om at flytte på Elnebjergvej, når hus og have bliver for uoverkommelig. Ud af Orøs 995 beboere er 58 procent over 60 år. Hvis de ældre får bedre mulighed for at flytte i en almennyttig bolig, vil det frigøre flere øvrige boliger til den yngre del af befolkningen.

Alle kan imidlertid på et tidspunkt i deres liv få brug for en almennyttig bolig. Derfor vil det være et gode og en tryghed for alle, uanset alder og hvilken social begivenhed der måtte indtræffe, at man kan blive i lokalmiljøet frem for at være tvunget til at flytte fra øen på grund af den lange ventetid.

Borgmester Christina Krzyrosiak Hansen indleder byggeriet af de nye almennyttige boliger. Foto: Pia Harden

Den 13. juni i år skete det glædelige, at det første spadestik til yderligere 6 boliger på Elnebjergvej blev taget. Det er en start, men slet ikke nok. Derfor var det yderst positivt, at såvel borgmester Christina Krzyrosiak Hansen som direktør for VAB Karsten Krüger ved den lejlighed utrykte ønske om, at der bygges endnu

flere almennyttige boliger på Orø. Kommunen er meget interesseret i at boligudvikle ude i lokalområderne, sagde borgmesteren, og gav lovning på ydelsesstøtte til etablering af flere almennyttige boliger. Senere på dagen lovede VAB's direktør Karsten Krüger i et interview på P4 et snarligt projekt på yderligere 20 boliger.

Planeringen til byggeriet på Elnebjergvej er i gang. Foto: Pia Harden

Med den velvillighed der tilsyneladende er lige nu fra såvel kommunens som VAB's side, og med de statslige tilskudsordninger der er i disse år til almennyttigt boligbyggeri, er det med at holde gryden i kog. For som borgmesteren også sagde, da hun tog det første spadestik, *tingene kommer ikke af sig selv, I må også selv gøre noget.*

Som startskud til *selv at gøre noget*, er der aftalt et møde i nærmeste fremtid mellem Orø Lokalforum, kommunaldirektør Lars Quist og VAB - så må vi se hvad fremtiden bringer.

Høstfesten på Hestebedgaard

Forfatter: Karsten Wagener

Den 28. september 2024 var en forrygende aften med mad, musik, motion og mundtlig underholdning

Lonnie Schmidt bød velkommen, og så var der ellers kø i baren og til den hjemmelavede øsekødssuppe.

Uhm, det var en lækker suppe. Foto: Karsten Wagener

Inden hovedretten, som bestod af dejlig flæskesteg med sovs, kartofler, rødkål og surt, holdt Ole Nielsen årets høsttale. Den handlede om, hvordan høsten blev fejret på Orø i starten af 1900-tallet.

Høsttalen blev holdt af Ole Nielsen. Foto: Karsten Wagener

Derefter underholdt BRAM & BASSEN og FJORDKLANG med hyggelig baggrundsmusik, inden æblekagen og kaffen kom på bordene.

Æblekagen var også meget lækker. Foto: Karsten Wagener

Til sidst blev NIGHT TRAIN endelig sluppet løs, så gæsterne kunne få motion på dansegulvet.

Night Train giver den hele armen. Foto: Karsten Wagener

Tak for en herlig aften. Og en særlig stor tak til alle de frivillige, der opstillede, dækkede og pyntede bordene og lavede mad til den store guldmedalje. Og til dem, der købte ind, registrerede tilmeldinger og indbetalinger, spillede musik, passede baren, ryddede af og vaskede op. Og ikke mindst til dem, der dagen efter ryddede det sidste op, så Stakladen er klar til næste fest!

Orøgaards 75 års jubilæum

Forfatter: Birgit Friis Petersen

Det var i 1944 eller cirka deromkring, at man begyndte at udstykke „Skoven“ på nordspidsen af Orø, vest for Næsby.

Det blev til 94 parceller, og der blev fældet op mod 50 træer på hver af dem for at skabe plads til den tids små sommerhuse.

Orøgaard Grundejerforening i dag. Arkivfoto

Senere i 40'erne kom der god gang i salget af grunde, og i 1949 dannede en gruppe aktive sommerhusejere øens første sommerhusgrundejerforening, Orøgaard Grundejerforening. Så vidt vides var der ingen gårde, der hed Orøgaard, men det blev altså navnet, man vedtog.

Det skete som nævnt i 1949 – så derfor anede den aktive forening for længe siden muligheden for en stor fejring af 75-års jubilæet her i 2024.

Fejringen begyndte så småt den 3. februar, hvor formandsparret inviterede til pølser og en lille én på selve dagen for stiftelsen af foreningen.

Mellem 30 og 40 medlemmer af foreningen trodsede kulden og deltog i fejringen. Foto: Birgit Friis Petersen

70 voksne og børn gjorde en stor indsats for at gøre kål på de flotte kager. Foto: Birgit Friis Petersen

Og den 22. juni blev de helt store festligheder skudt i gang med en kagekonkurrence på fællesgrunden. Der blev gået til den ved kagebordet, efter dommerne havde udråbt de to vindere i hhv. voksen- og børnekategorien.

Få timer senere blev der kaldt til fest på BB Camp. Shuttlebussen stod klar til at fragte deltagerne dertil. Og de 120 glade festedeltagere var i høj grad indstillet på at feste igennem. Og det gjorde de godt!

Først var der velkomstdrinks og eftermiddagsjazz med Swing Acoustique.

Swing Acoustique spillede swingende Django Reinhardt-inspireret jazz. Foto: Birgit Friis Petersen

Efter en dejlig middag med taler og fællessang kunne både store og små give den gas på dansegulvet, da Robin Hoods spillede op i laden.

Robin Hoods spiller op til dans. Foto: Birgit Friis Petersen

Kort før midnat blev de mest trætte festdeltagere fragtet tilbage til Orøgaard i shuttlebussen.

Så nu kan medlemmerne af Orøgaard Grundejerforening se frem til 100-års jubilæet i 2049. Men lur mig, om der ikke bliver et par fester inden da ...

Hjemmeplejen på Orø

Nærhed i hjemmeplejen giver tryghed for borgerne

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

„Det vigtigste for mig i mit arbejde er alle de dejlige og specielle borgere, som er på Orø“ siger sygeplejerske Sonja Steensen, der er leder af hjemmeplejegruppen på Orø.

Hjemmeplejen på Orø har lokaler i Elnebjergcentret, som også rummer Orøs lokale læge og sygeplejerske. Hjemmeplejen deler køkkenet med aktivitetscentret, hvilket giver mulighed for små uformelle snakke med de besøgende, der kommer i centeret, hvoraf en del også er de borgere, som hjemmeplejen servicerer.

Tonen er let og hjertelig, når Sonja sludrer med de besøgende på Elnebjergcentret. Foto: Marianne Klug-Andersen

Det er specielt for Orø, at hjemmeplejen har mulighed for så tæt samarbejde med den lokale læge og sygeplejerske: „Mange problemer ordnes hurtigt, fordi vi nemt kan stikke hovedet ind til hinanden og få drøftet disse“, siger Sonja. „Tingene går nemmere, når vi kender hinanden, så vi prioriterer også fælles personalemøder, frokoster og andre sociale arrangementer.“

Sonja vil også fremhæve hjemmeplejens samarbejde med 112 og det lokale beredskab samt Akutteamet på Orø. Det fungerer rigtig godt, og hun er imponeret over, hvor hurtigt de kan rykke ud.

Hjemmeplejegruppen på Orø beskæftiger 7 ansatte foruden Sonja. Sonja udfører også sygeplejeopgaver hos borgerne. Gruppen dækker dag- og aftenvagterne. „Vi er et dejligt lille team, som er tæt på ledelsen. Vi kender hinanden og har det godt både fagligt og socialt“.

Til sammenligning har de øvrige hjemmeplejegrupper i Holbæk Kommune mellem 20 og 30 ansatte. Natdækningen på Orø varetages af en selvstændig hjemmeplejegruppe fra Holbæk.

Hjemmeplejegruppen servicerer mellem 40 og 60 borgere på Orø. Det er meget forskelligt hvor meget hjælp den enkelte borger skal have og hvor ofte. Opgaverne kan bl.a. være personlig pleje, sårpleje, medicindosering, træning og rengøring.

For tiden er alle ansatte i dagvagten bosiddende på Orø, med undtagelse af Sonja, som bor i Holbæk. Hun har i de 10 år, hun har arbejdet på Orø, gladeligt taget færgen til arbejde. Derfor bliver det også underligt, at dette stopper, når hun d. 20/12-2024 fratræder sin stilling og går på pension.

At være et godt fungerende lille team betyder også, at der udvises stor fleksibilitet i forhold til planlægning af arbejdet, og i forhold til at kunne dække ind for hinanden ved kurser, sygdom med mere. Derfor er det en stor fordel, at medarbejderne bor på øen.

Hjemmeplejegruppen har gode samarbejdspartnere i Holbæk Kommune, i form af demensspecialist, ergo-/fysioterapeut, hjælpemidler og it-support, som jævnligt kommer til Orø. Ved hjælp af den store skærm i Elnebjergcentret har hjemmeplejen også mulighed for at holde videomøder.

Sonja er meget positiv over for de aktiviteter, der foregår i Elnebjergcentret, og som er med til at beboere på Orø kan komme ud at få oplevelser og møde andre mennesker. Desværre ser Sonja også at mange ældre med tiden bliver ensomme og mister deres sociale kontakter. Derfor ville en organisering af besøgsvenner f.eks. gennem Røde Kors være en god ordning at få etableret på Orø.

En vild beslutning, som kun er blevet bedre

Hvor godtfolk er, kommer godtfolk til

Forfatter: Lars-Emil Woetmann

Orøposten har været på besøg hos Nicklas, Cecilie, Franka og Ulrikke for at høre om familiens beslutning om at flytte til Orø.

Jeg hedder Nicklas, og jeg flyttede sidste efterår til Orø sammen med min familie, som består af Cecilie og vores to børn, Franka og Ulrikke. Ulrikke går i 1. klasse her på øen, og Franka er fire år gammel og går i børnehuset.

Cecilie arbejder som visitator i Frederiksberg Kommune, og jeg selv arbejder også i København i Danske Bank, hvor jeg arbejder med finans. Vi er heldige at kunne arbejde hjemmefra flere dage om ugen.

Cecilie er fra Holbæk, og vi havde et sommerhus på Tuse Næs. Vi havde tit snakket om Orø, men aldrig været der. Så en dag besluttede vi os for at besøge øen som turister. Det var en skøn dag, en perfekt sommerdag, og så sagde vi for sjov: Gad vide hvad et hus koster herovre? Hvordan ville det være at bo her?

Vi så muligheder for et andet liv – med mere økonomisk frihed og tættere på naturen. Efter vi havde prøvet færgerne og oplevet, at infrastrukturen var god, virkede Orø pludselig ikke så langt væk.

Så kom det her hus til salg et par uger efter, vi havde været her. Det var lige sådan et hus, vi havde ledt efter. Og så gik det meget hurtigt.

Det var lidt en vild beslutning. Det var ikke bare at købe et nyt hus, for vi flyttede væk fra byen, børnene skulle skifte skole og børnehave, og hvad med arbejde? Men vi tænkte, at det værste, der kunne ske, var, at vi måtte sige vores job op. Og så ville vi stadig have et dejligt hus og et nyt eventyr.

Cecilie, Nicklas, Ulrikke og Franka til arbejdsdag i børnehuset. Foto: Lars-Emil Woetmann

Flytningen er gået bedre, end vi havde håbet på. Pendlingen kræver lidt planlægning, men det er også rart at have noget temposkift i hverdagen. Nogle dage kan jeg være med til at stå op og hente og bringe børnene, og andre dage er jeg mere fokuseret på arbejdet.

Vi forventede en dejlig natur, men det sociale fællesskab har været en kæmpe bonus. Folk her er utroligt venlige, og vi er blevet taget godt imod. Vi er også overraskede over, hvor meget vi har til fælles med de andre tilflyttere, selvom vi umiddelbart er vidt forskellige. Det er folk, der tør noget mere end folk flest.

Vi tænkte, at et roligere miljø væk fra byens stress ville være godt for børnene på sigt, men vi så allerede en positiv forandring efter et par måneder. Børnene trives enormt godt. De mindre klasser og det nære børnehus har virkelig gjort en forskel.

Jeg er selv glad for at cykle, så man er velkommen til at tage med på en tur. Jeg cykler både alene og med nogle af de andre forældre. Hvis nogen er interesseret i lange cykelture, så sig endelig til.

Det bedste ved at bo her er klart de mennesker, vi har mødt. De er virkelig gode, engagerede mennesker, som brænder for Orø og det fællesskab, øen rummer. Det er imponerende – især når man kommer fra København, hvor folk ofte er mere optagede af sig selv. Her vil man hinanden, og man vil øen. Det næstbedste er selve øen. Det er en lille ø, men der er mange flotte steder. Det er en flot ø.

Danmarks hyggeligste træf

MC Island Træf

Forfatter: Lars Kofoed-Gertvig

MC Island Træf blev afholdt for 21. år i træk, og fremmødet var større end nogensinde.

Foto: Lars Kofoed-Gertvig

Det er sidste weekend i august. Markerne er høstet og sensommer solen lyser varmt over Orø, og der er MC Island Træf. MC Island holder til på Brønnevej 49a, hvor klubben arrangerer og lægger hus til det årlige motorcykel-træf. Træffet er hvert år et kæmpe tilløbsstykke fra fredag til søndag, og huser alt fra årelange klubmedlemmer, frivillige, musikere, lokale Orø ansigter og alt derimellem.

Foto: Lars Kofoed-Gertvig

Fra det øjeblik man drejer op ad vejen, er man ikke i tvivl om, hvad der skal foregå. Stemningen er høj. Musikken spiller – der er biler, motorcykler og biker-mænd og -kvinder på hvert et hjørne. Bevæger man sig lidt længere ind på området, møder man den store parkerings- og udstillingsplads bag klubhuset. Her kommer op mod 1.200 motorcykler igennem. Der er tohjulet historie i form af gamle klassiske motorcykler, men også en rejse gennem årtierne, hvor tidens design og udvikling er bredt repræsenteret. En så stor samling

af motorcykler er en oplevelse for unge og gamle. Entusiaster eller blot nysgerrige forbigående. Dette ses tydeligt ved en tilslutning på næsten 2.000 besøgende hen over weekenden.

Foto: Lars Kofoed-Gertvig

Foto: Lars Kofoed-Gertvig

Om man er til motorcykler eller ej, så er det årlige træf bestemt et besøg værd. Og for en stor del af de deltagende gæster, er det at besøge Orø og MC Island, en årlig begivenhed der ligger fast i kalenderen.

For år tilbage besluttede klubben at træffet skulle være tilgængeligt for alle, og derfor betales der ikke entré. Til gengæld er de fleste gæster med på at støtte op om det store arrangement ved at købe deres mad og drikke på pladsen – og besøge øens mange gode steder til en bid mad, en is eller andet godt i sommervarmen.

Selve festpladsen er tætpakket med musik, fadøl, mad og god stemning. Det mærkes, at dette er en weekend mange ser frem til, og at gæsterne kommer med godt humør og at danseskoene er kridtet. Begge aftener er der livemusik med fuldt band, og det store telt summer af fest og glade dage.

Lørdag kl. 10:00 afvikles en tilbagevendende tradition, hvor omkring 100 motorcyklister, anført af MC Islands medlemmer, kører til Orøstrand for at glæde børn og unge med en køretur eller high five fra de smilende bikere. I samme ånd donerer klubben et beløb fra overskuddet af salget til Orøstrand ved træffets afslutning.

De fleste gæster, der kommer fra nær og fjern, bor på det fine campingområde, der støder op til marken bag klubhuset. Her er plads til afslapning og der skabes hurtigt en hyggelig lejr atmosfære blandt de mange gæster.

På gensyn.

Orø Rickshawforening

En oplagt mulighed for pensionister og folk med handicap

Forfatter: Kåre Hendriksen

Omkring 20 ældre og handicappede borgere på Orø har allerede nydt godt af en rickshawtur rundt på øen.

Projektet startede i juni 2024, men vejret drillede hen over sommeren, så det blev ikke til så mange ture. Til gengæld takkede flere ja til en tur i det gode vejr i august og september. Og der er plads til flere.

Det var Orø Cykelklub, der fik idéen om at tilbyde ture med rickshaw til Orø's ældre og handicappede. Klubben søgte Velux Fonden om økonomisk hjælp, og fonden bevilgede en el-rickshaw.

Fra cyklens jomfrutur. Foto: Ib Ballisager

Cykelklubben overdrog af forsikringsmæssige årsager efterfølgende rickshawen til Orø Rickshawforening, som blev dannet på initiativ af Ib Ballisager, Jørn Koch og Ole Nielsen. Og fordi Rickshawforeningen er tilmeldt Ældresagen, dækker Ældresagens kollektive forsikring nu foreningens aktiviteter.

Formanden for Orø Rickshawforening, Ole Nielsen, oplever dog, at de skal være opsøgende for at få de ældre eller handicappede med på tur. Måske fordi de ikke vil trænge sig på, eller fordi de ikke er opmærksomme på tilbuddet. Der er nok også nogle, der er lidt utrygge ved at skulle på en sådan tur. Her vil det være godt, hvis et familiemedlem eller en ven tager med, og der er jo plads til to på 'forsædet'.

Så hvis du er i familie med eller kender nogen, der vil have glæde af en tur med rickshawen, er du meget velkommen til at kontakte Ole Nielsen på 6049 5751. Ole håber også, at Hjemmeplejen vil fortælle om muligheden, når de er på besøg hos ældre og handicappede.

Der er syv glade cyklister – også kaldet piloter – der er klar til at cykle, og de vil gerne have flere 'pilotkolleger'. Så hvis du har lyst til at stå til rådighed som rickshawpilot, er du velkommen til at kontakte Ole Nielsen.

Rickshawen får husly i et nybygget skur ved ældrecenteret. Lars Foverskov har bevilget materialerne til cykelskuret, og tømrerne Lasse Busk-Clausen og Flemming Zangenberg har gratis lagt arbejdstimer i byggeriet.

Bestyrelsen for Orø Rickshawforening:

Formand Ole Nielsen, tlf. 60495751
Kasserer Ib Ballisager
Jette Porting

Orø Havkajak Klub

Forfatter: Birgit Friis Petersen

Forestil dig at glide stille gennem vandet i en kajak en mild sommerdag – solen skinner, og den lette vind laver små krusninger på fjorden.

Måske dukker der en sæl op, måske et marsvin. Solen laver spejlinger i vandet, og til tider kan dens stråler nå ned til bundens skaller, tang og smådyr.

Aftentur på Isefjorden 27. august 2024 Fotograf: Niels Mogensen

Det har du mulighed for at opleve, hvis du bliver medlem af Orø Havkajak Klub

Klubben dannes: Projekt Orø Havkajak 2008

I 2007 var der stort fokus på friluftsliv i skolens forældregruppe. Nogle af forældrene havde erfaring med kajakroning fra bl.a. Borrevejle Friluftslaug og DGI's friluftslivvejlederuddannelse, så en gruppe valgte at fokusere på kajakroning. Andre forældre havde fokus på at få skabt en ungdomsklub på øen, og de havde i den forbindelse erhvervet sig tre kajaker.

I 2008 fandt de aktive forældre ud af, at der var mulighed for at søge projektmidler fra EU gennem LAG Småøernes Aktionsgruppe. Lilian Petersen, der var nyuddannet projektleder, gik sammen med bl.a. Orø Bådelag i gang med at udarbejde budget og projektbeskrivelse af „Projekt Orø Havkajak“.

Den 1. oktober 2008 sendte arbejdsgruppen den færdige ansøgning til Småøernes Aktionsgruppe, der indstillede projektet til Ministeriet for Fødevarer og Erhverv. Budgettet lød på 400.000, hvoraf halvdelen skulle egenfinansieres.

I februar 2009 kom tilsagnet om 200.000 kr., og egenfinansieringen på et lignende beløb blev fremskaffet via bl.a. arrangementer og andet frivilligt arbejde og ikke mindst en mellemfinansiering på 51.000 kr. fra Orø Bådelaug, som senere blev tilbagebetalt.

Derefter gik det slag i slag med indkøb af grej, herunder ungdomsklubbens tre kajakker, etablering af opbevaring og kurser for nye roere og instruktøraspiranter. Udvalget bestod dengang af seks personer, der ifølge planen skulle arbejde med projektet frem til udgangen af 2010, hvorefter Orø Havkajak Klub skulle stå på egne ben som et udvalg under Orø Bådelaug. Bådelaugene var en stor hjælp i processen og gav flittigt råd og vejledning om bl.a. økonomi og foreningsstruktur.

Læs mere om EU-projektet her: <https://www.oroehavkajakklub.dk/arkiv/eu-projektet/>

Stormen Bodil

I december 2013 ramte stormen Bodil Danmark med stor kraft. Dele af Orø blev hårdt ramt, herunder Brønne Havn. Det gik bl.a. ud over havkajakklubbens kajaktrailer og ikke mindst grejrummet, der blev oversvømmet med fjordvand og olie fra naborummene. Hele bygningen var så ødelagt, at den blev revet ned. Herefter blev de nuværende fire sammenhængende røde huse bygget, og kajakklubben fik plads i et af dem.

Udover redningsvest medbringes sikkerhedsudstyr som pumpe, træktov og paddlefloat (der sættes på pagajen og bruges ved selvredning). Foto: Birgit Friis Petersen

Orø Havkajak Klub anno 2024

Klubben, der som før nævnt er et udvalg under Orø Bådelaug, har i dag 48 medlemmer.

Den daglige drift klares af „staben“, der består af Lilian Petersen, Per Ingemann Petersen (chefinstruktør) og Hanne Floor, der er kasserer.

Klubbens aktiviteter omfatter:

Årligt medlemsmøde – idéer udveksles, ture planlægges

Grejdag, hvor grejet gennemgås og repareres

Arbejdsdag/maling af bygningen, hvor kajakkerne opbevares (obligatorisk, varighed ca. to timer)

Kurser for nye medlemmer. I 2024 har klubben afholdt to kurser, der resulterede i otte nye medlemmer

Genopfriskningsdage efter behov

Ekskursioner, som medlemmerne selv arrangerer og inviterer til på Facebook

Medlemskab

Hvem?

Alle kan blive medlemmer af Orø Havkajak Klub, hvis de har et gyldigt havkajakbevis, også kaldet et EPP 2-bevis. Se afsnittet om kurser nedenfor.

Hvad koster det?

Medlemskabet af havkajakklubben kræver, at man er medlem af Orø Bådelaug, der stiller faciliteter som fx rum til opbevaring af grej, omklædningsrum og toiletter til rådighed. Så hvis man ikke er det i forvejen, er kontingentet i alt 700 kr. per år:

Medlemskab af Orø Bådelaug: 400 kr. årligt

Medlemskab af Orø Havkajak Klub: 300 kr. årligt

Hvad får man?

Når man har fået sit havkajakbevis, får man adgang til havnens toiletfaciliteter, grejrummet og kajakrummene. Og man får ret til fri afbenyttelse af grej og kajaker sammen med en makker eller instruktør i visse dele af Isefjorden. Skal man uden for fjorden, aftales det med instruktør Per Ingemann.

Der er våddragter i mange størrelser og former til rådighed. Foto: Birgit Friis Petersen

Kajakkerne: Klubben har p.t. 19 kajaker, herunder to børnekajaker og to sit-on-top kajaker.

Grej: Pagajer, veste, våddragter, sikkerhedsudstyr og spraydæk, der passer til kajakerne.

Se mere her: <https://www.oroehavkajakklub.dk/kajakker/>

Kursus for begyndere

Klubben afholder et til to begynderkurser om året. Kurserne er i udgangspunktet obligatoriske, hvis man ønsker at blive medlem. Men hvis man har et EPP2-havkajakbevis i forvejen, er det imidlertid nok at ro en tur med klubbens instruktør, som sikrer sig, at bl.a. redningsprocedurer stadig sidder fast.

Et begynderkursus varer minimum 16 timer, fordelt over fire weekendformiddage. Det afsluttes med en prøve med chefinstruktøren.

På kurserne lærer deltagerne om bl.a. roteknik, sikkerhed, navigation, redning og vurdering af vejrforhold samtidig med, at de bliver fortrolige med både grej og vand. Der er desuden fokus på hensigtsmæssig påklædning og forplejning, da det er vigtigt altid at have overskud til eventuelle uforudsete hændelser. Der har heldigvis aldrig været uheld under medlemmernes roture.

Klubbens hjemmeside: <https://www.oroehavkajakklub.dk/>

En dejlig aftenetur på Isefjorden 27. august 2024. Fotograf: Niels Mogensen

Orø i krig og fred

Justitsministeren, der valgte Orø fra

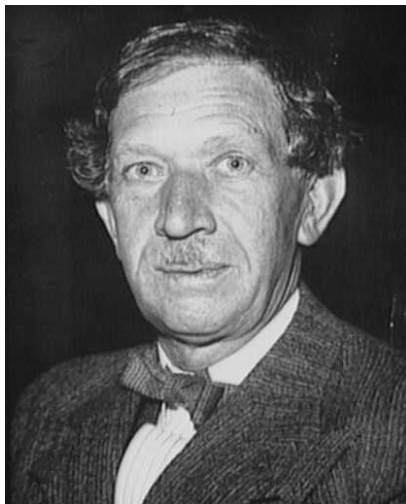
Forfatter: Peter Trier

Mens resten af verden var i krig, og Danmark var besat af tyskerne fra 1940-1945, åndede der fred og ro på Orø.

En nedkastning af våben fra de allierede gik galt i april 1945 på et nedkastningsområde nord for Orø, men herudover mærkede man ikke meget til krigen. Der var selvfølgelig rationering som i resten af landet, men der var ingen grønne uniformer, og krigen kom aldrig til Orø. Men det var tæt på, at problemerne kom med freden.

Det var vigtigt for regeringen Stauning, at Danmark ikke blev erklæret besat af tyskerne. Regeringen Stauning ville beholde det danske demokrati, danske embedsmænd og ministre samt det danske retssystem og politi. Derfor valgte man – ganske kort fortalt – at samarbejde med tyskerne. Efterhånden som krigen skred frem, kom der krav fra tysk side, som pressede ministre og embedsmænd. Et „forkert“ valg kunne føre til tysk protest og evt. internering.

Således også for Thune Jacobsen, der tiltrådte som justitsminister den 9. juli 1941. Han arvede en sag om internering af de danske kommunister, som begyndte den 22. juni 1941. Det blev hans opgave at skaffe en lovhjemmel for frihedsberøvelsen af kommunisterne. I et tæt samarbejde med højesteretspræsident Troels G. Jørgensen fik han gennemført kommunistloven, der byggede på princippet om nødret. Den indebar blandt andet, at frihedsberøvelserne skulle godkendes af en dansk dommer.

Justitsminister og rigspolitichef Eigil Thune Jacobsen.
Foto: ukendt

Kommunisterne holdt Thune Jacobsen ansvarlig for den behandling, som de internerede blev udsat for under opholdet i Horserødlejren – og for, at der den 29. august 1943 ikke blev givet et varsel, så de fik mulighed for at flygte fra lejren.

Thune Jacobsen søgte i dagene før den 29. august forgæves at få regeringen til at tage stilling til, hvordan man skulle forholde sig til de internerede kommunister i tilfælde af en tysk magtovertagelse. Han sørgede derfor for, at flest mulige blev overført fra Vestre Fængsel til Horserød, hvorfra mulighederne for flugt var bedre. Og han gav ordre til, at der fra det danske bevogtningspersonalets side ikke måtte skydes på de internerede i tilfælde af flugtforsøg.

Han sørgede imidlertid hverken for, at de internerede fik besked om, at tiden var inde til at komme væk, eller for, at portene til lejren blev åbnet. Det førte til at ca. 140 af de internerede ikke slap væk. De blev senere overført til koncentrationslejren Stutthof, hvor mange omkom.

Thune Jacobsens ministerperiode ophørte ved overgangen fra minister- til departementschefstyre den 29. august 1943, og den 20. oktober 1944 flygtede han til Sverige. Han følte, at besættelsesmagten havde mistanke om illegal virksomhed. Mistanken var begrundet. Han havde siden marts 1943 videregivet oplysninger til Secret Service og til modstandsbevægelsen.

Under opholdet i Sverige oplevede han kold luft fra de øvrige danskere, og han var derfor forberedt på, at han efter besættelsen ville blive stillet til ansvar for nogle af sine handlinger.

Den 19. maj 1945 vendte Thune Jacobsen tilbage til Danmark og stod i lighed med den tidligere trafikminister Gunnar Larsen i en vanskelig situation, fordi han ikke, som de øvrige samarbejdspolitikere, havde et partipolitisk tilhørsforhold, der kunne beskytte ham.

Aksel Larsen, formanden for Danmarks Kommunistiske Parti, blev arresteret af tyskerne i november 1942. Da hans forklaringer om forhør og tortur i Vestre Fængsel og ophold i koncentrationslejr blev offentliggjort efter krigen, og Thune Jacobsen urigtigt blev mistænkt for at være ansvarlig for Aksel Larsens arrestation, mente politiet, det var nødvendigt at holde ham skjult for at forhindre overlast.

Han ønskede selv at blive rensset gennem en rigsretssag, men fandt ingen politisk støtte, hvilket var typisk for retsopgøret – der var travlt ved håndvasken.

Den 30. maj 1945 blev Thune Jacobsen anholdt på sin bopæl af en gruppe under BOPA bestående af 12 svært bevæbnede frihedskæmpere. De førte ham til en skole i Rødovre, hvor han sad i fire timer, inden han blev frigivet efter minister Frode Jacobsens indgriben.

Politiet havde svært ved at finde et sikkert sted til ham i Danmark. Det skulle være et sted, man kunne overvåge, og et sted, hvor der havde hersket ro og fred under krigen. Et sted, hvor folk ikke havde noget i klemme. Rigspolitiet fandt et sådant sted. Thune Jacobsen blev nemlig tilbudt ophold på Orø under politiets beskyttelse, men afslog det officielt.

Thune Jacobsen døde i 1948 og oplevede ikke den oprejsning og anerkendelse, han senere fik.

Med til historien hører, at Danmark under krigen 1940-45 formelt var en suveræn og neutral stat, som den tyske værnemagt bare havde overtaget forsvaret af. Danmark blev først i 2014 formelt anerkendt som en del af de allierede styrker. At anerkendelsen ikke skete før skyldes den danske såkaldte samarbejdspolitik i perioden fra 1940 til august 1943, hvor den danske regering i et vist omfang samarbejdede med den tyske besættelsesmagt for at undgå krigens ulykker på dansk jord og en nazificering af det danske samfund.

Kilder:

- Med tungen lige i munden af Ole Scharf, Politihistorisk forening
- På en uriaspost af E. Thune Jacobsen, Folmer Christensens Forlag
- Kampen om Danmark af Bo Lidegaard, forlaget Gyldendal
- To Skæbner E. Thune Jacobsen og P. Knutzen. af Troels G. Jørgensen, Arne Frost-Hansens forlag.
- Orø under besættelsen ved lokalhistoriker Harald Petersen. Video produceret af Jesper von Staffeldt

Bidragydere m.m.

Orøposten har endnu ikke nogen fast redaktionsgruppe.

Hvis Orøposten skal udkomme fremover, er den afhængig af artikel fra jer læsere, ligesom der er behov for nogen til at tage fotos, redigere mv.

Forfatterne til de enkelte artikler fremgår af artiklen.

Ophavsret for tekster og billeder tilhører den enkelte forfatter. Materialet må genbruges ifølge Creative Commons-licensen Kreditering-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Orøposten nr. 3 Redaktør: Kåre Henriksen
Korrektur: Birgit Friis Petersen

Bidrag til næste nummer sendes til kaarehendriksen@gmail.com.

Hjemmesiden er layoutet af Jonas Smedegaard, Lars-Emil Woetmann og Siri Reiter.

Hjemmesidens indhold må genbruges ifølge Creative Commons-licensen Kreditering-DelPåSammeVilkår 4.0 International, medmindre andet er angivet (eksempelvis materiale indeholdt i numre af Orøposten).

Websiderne er sat med skriftfamilierne ETbb og Cabin.

Hjemmesiden er dannet udelukkende med frit licenseret software, og driftes på et økonomisk og økologisk bæredygtigt system lokalt på Orø.

Ophavsret for den tekniske opsætning tilhører Jonas Smedegaard og Siri Reiter. Kildekoden er frit tilgængelig og må genbruges ifølge GNU-licensen GPL-3.0 eller senere.